

به نام خدا

تأثیر ارتباط والد-کودک

بر درگیری تحصیلی درس ریاضی

(بررسی نقش میانجی خودکارآمدی و سازگاری تحصیلی دانش آموزان پایه ششم)

مؤلف:

فرزانه بیلاقی

انتشارات ارسطو

(سازمان چاپ و نشر ایران - ۱۴۰۴)

نسخه الکترونیکی این اثر در سایت سازمان چاپ و نشر ایران و اپلیکیشن کتاب
رسان موجود می باشد

Chaponashr. Ir

سرشناسه : ییلاقی ، فرزانه ، ۱۳۵۸
عنوان و نام پدیدآور : تأثیر ارتباط والد-کودک بر درگیری تحصیلی درس ریاضی (بررسی
نقش میانجی خودکارآمدی و سازگاری تحصیلی دانش آموزان پایه ششم) / مولف فرزانه
ییلاقی
مشخصات نشر : انتشارات ارسطو (سازمان چاپ و نشر ایران)، ۱۴۰۴.
مشخصات ظاهری : ۱۰۵ ص.
شابک : ۹۷۸-۶۲۲-۴۵۵-۶۲۳-۳
وضعیت فهرست نویسی : فیپا
یادداشت : کتابنامه.
موضوع : والد-کودک - درگیری تحصیلی - درس ریاضی
رده بندی کنگره : TP ۹۸۳
رده بندی دیویی : ۵۵/۶۶۸
شماره کتابشناسی ملی : ۹۹۷۶۵۸۸
اطلاعات رکورد کتابشناسی : فیپا

نام کتاب : تأثیر ارتباط والد-کودک بر درگیری تحصیلی درس ریاضی
(بررسی نقش میانجی خودکارآمدی و سازگاری تحصیلی دانش آموزان پایه ششم)

مولف : فرزانه ییلاقی

ناشر : انتشارات ارسطو (سازمان چاپ و نشر ایران)

صفحه آرای، تنظیم و طرح جلد: پروانه مهاجر

تیراژ: ۱۰۰۰ جلد

نوبت چاپ: اول - ۱۴۰۴

چاپ: زیرجد

قیمت: ۱۰۵۰۰۰ تومان

فروش نسخه الکترونیکی - کتاب رسان :

<https://chaponashr.ir/ketabresan>

شابک : ۹۷۸-۶۲۲-۴۵۵-۶۲۳-۳

تلفن مرکز پخش : ۰۹۱۲۰۲۳۹۲۵۵

www.chaponashr.ir

تقدیم به

خانواده‌ی عزیزم

که همواره مشوق و پشتیبان من بوده‌اند.

فهرست

۱۱.....	مقدمه
۱۳.....	فصل اول: مقدمه و کلیات
۱۳.....	مقدمه
۱۴.....	بیان مسأله
۱۹.....	اهمیت و ضرورت پژوهش
۲۰.....	اهداف پژوهش
۲۰.....	هدف کلی:
۲۰.....	اهداف ویژه:
۲۱.....	فرضیه های پژوهش
۲۲.....	تعاریف مفهومی و عملیاتی پژوهش
۲۲.....	رابطه والد-کودک
۲۲.....	درگیری تحصیلی ریاضی:
۲۲.....	خودکارآمدی تحصیلی:
۲۳.....	سازگاری تحصیلی:

فصل دوم: مبانی نظری و پیشینه ی پژوهش ۲۵

مقدمه ۲۵

رابطه والد-فرزند ۲۶

برخی از مزایای رابطه خوب بین والدین و فرزندان ۲۸

انواع رابطه والدین و فرزندان و انواع خانواده ۲۹

رابطه امن: ۲۹

رابطه اجتنابی: ۲۹

رابطه آشفته: ۲۹

رابطه دوسو گرا: ۳۰

خانواده سالم: ۳۰

خانواده سختگیر: ۳۰

خانواده سهل گیر: ۳۰

خانواده گسسته: ۳۱

اهمیت رابطه والد-کودکان ۳۱

روشهای استحکام رابطه والدین با فرزندان ۳۳

- ۳۳..... فرزند پروری با طرح ریزی مثبت:
- ۳۳..... مشارکت فعال:
- ۳۴..... تعهد به بهبود مداوم:
- ۳۴..... تسهیل ارتباطات:
- ۳۴..... حمایت از استقلال فرزندان:
- ۳۴..... تقویت ارتباطات:
- ۳۵..... استفاده از روش های مثبت:
- ۳۶..... تئوریهای مربوط به ارتباط والد-فرزند:
- ۳۶..... تئوری اکولوژیکی (برونفرنبر، ۱۹۷۹)
- ۳۷..... نظریه انگیزه پیشرفت (آتکینسون و فدر، ۱۹۶۶)
- ۳۹..... درگیری تحصیلی
- ۴۱..... درگیری تحصیلی در مقابل اطاعت و فرمانبرداری
- ۴۲..... یادگیری، تسلیم و درگیری
- ۴۳..... انگیزش درونی و بیرونی
- ۴۵..... تفاوت های جنسیتی در سبک فرزندپروری و درگیری تحصیلی نوجوانان

۴۶ خودکارآمدی تحصیلی

۴۷ تأثیر خودکارآمدی تحصیلی بر عملکرد تحصیلی

۴۸ سازگاری تحصیلی

۵۰ پیشینه‌های پژوهش

۵۸ جمع بندی

۵۹ فصل سوم: روش شناسی پژوهش

۵۹ روش پژوهش

۵۹ جامعه آماری

۶۰ نمونه آماری

۶۱ معیارهای ورود و خروج از مطالعه

۶۱ معیارهای ورود:

۶۱ معیارهای خروج:

۶۱ متغیرهای پژوهش

۶۲ ابزار گردآوری داده‌ها

۶۲ رابطه والد-کودک:

خودکارآمدی تحصیلی: ۶۲

سازگاری تحصیلی: ۶۴

پرسشنامه درگیری تحصیلی ریاضی: ۶۵

روش‌ها و ابزار تجزیه و تحلیل داده‌ها ۶۵

فصل چهارم: نتایج ۶۷

مقدمه ۶۷

آمار توصیفی ۶۷

آمار استنباطی ۶۹

بررسی فرضیه‌ها: ۷۲

فصل پنجم: بحث، نتیجه‌گیری و پیشنهادها ۷۵

مقدمه ۷۵

خلاصه پژوهش ۷۵

بحث ۷۶

تأثیر ارتباط والد-کودک بر درگیری تحصیلی درس ریاضی بصورت مستقیم و با

نقش میانجی سازگاری تحصیلی و خودکارآمدی تحصیلی ۷۶

نتیجه گیری ۸۲

پیشنهاد‌های پژوهش ۸۲

پیشنهاد‌های کاربردی ۸۲

محدودیت ها و پیشنهاد‌های پژوهش ۸۳

منابع ۸۵

منابع فارسی ۸۵

منابع انگلیسی ۸۸

پیوست ها ۱۰۰

پرسشنامه رابطه کودک-والد ۱۰۱

مقیاس رابطه والد- کودک (CPRS) ۱۰۱

پرسشنامه خودکارآمدی دانش آموزان جینک و مورگان (۱۹۹۹) ۱۰۲

پرسشنامه سازگاری تحصیلی ۱۰۳

پرسشنامه درگیری تحصیلی ۱۰۴

مقدمه

این کتاب به منظور بررسی تأثیر ارتباط والد-کودک بر درگیری تحصیلی درس ریاضی با نقش میانجی خودکارآمدی تحصیلی و سازگاری تحصیلی در دانش آموزان پایه ششم ابتدایی نگاشته شد. این کتاب بر پایه مطالعه کاربردی توصیفی-پیمایشی بر اساس مدل معادلات ساختاری و از لحاظ ماهیت کمی است که بصورت میدانی اجرا شد. جامعه آماری دانش آموزان پایه‌ی ششم ابتدایی که بر اساس آمار سازمان آموزش و پرورش شهرستان ۸۴۱ نفر پسر و دختر بودند. از بین افراد جامعه، تعداد ۲۶۴ نفر بصورت تصادفی و بر اساس فرمول کوکران انتخاب شدند. در این کتاب از پرسش‌نامه‌های، پرسشنامه رابطه والد-کودک بیاننا (CPRS)، خودکارآمدی تحصیلی جینگ و مورگان، پرسشنامه سازگاری تحصیلی بیکر و سریاک و پرسشنامه درگیری تحصیلی کونگ و همکاران استفاده شد. نتایج این مطالعه نشان می‌دهد که بین تمامی متغیرها ارتباط مثبت و معنی‌داری وجود داشت و تنها بین تعارض با دیگر متغیرها ارتباطات از نوع منفی بود. ارتباط والد-کودک بصورت مستقیم و بشکل قابل توجهی ($\beta = 0/451, p = 0/0001$)، درگیری تحصیلی درس ریاضی در دانش آموزان پایه ششم ابتدایی پیش‌بینی می‌کند. این نتایج نشان می‌دهد که ۴۵/۱۰ درصد از واریانس درگیری تحصیلی درس ریاضی در دانش آموزان پایه ششم ابتدایی بصورت مستقیم توسط ارتباط والد-کودک تبیین می‌گردد. نتایج همچنین نشان داد که ارتباط والد-کودک با نقش میانجی سازگاری تحصیلی ۳۰/۸۰ درصد ($\beta = 0/308, p = 0/0001$)، از واریانس درگیری تحصیلی درس ریاضی در دانش آموزان پایه ششم ابتدایی را تبیین کرد. این نتایج نقش میانجی سازگاری تحصیلی را بین ارتباط والد-کودک بر درگیری تحصیلی درس ریاضی را نشان می‌دهد. نتایج همچنین نشان داد که ارتباط والد-کودک با نقش میانجی خودکارآمدی تحصیلی ۱۳/۸۰ درصد ($\beta = 0/138, p = 0/032$)، از واریانس درگیری تحصیلی درس ریاضی در دانش آموزان پایه ششم ابتدایی را تبیین کرد. این نتایج نقش میانجی خودکارآمدی تحصیلی را بین ارتباط والد-کودک بر درگیری تحصیلی درس ریاضی را نشان می‌دهد. در مجموع نتایج نشان می‌دهد که ارتباط والد-کودک بصورت مستقیم و غیر مستقیم ۸۹/۷۰ ($\beta = 0/897, p = 0/0001$)، از واریانس درگیری تحصیلی درس ریاضی را تبیین می‌کند.

فصل اول:

مقدمه و کلیات

مقدمه

رفتار والدین در طول سال‌های اول زندگی کودک برای ایجاد پیامدهای اجتماعی و شناختی مهم در کودکان حیاتی است. اکنون واضح است که اولین روابط کودک برای ایجاد شایستگی‌ها- مهارت‌های شناختی، اجتماعی - عاطفی و خود تنظیمی- که زمینه را برای سازگاری و عملکرد مادام‌العمر فراهم می‌کند، حیاتی است. تعاملات و تجربیاتی که کودکان در محیط خانه و خانواده دارند، چارچوبی برای چگونگی تفسیر کودک از دنیای خود و معنا بخشیدن به رویدادهای فرهنگی فراهم می‌کند. حتی میزان آمادگی کودکان برای بهره‌مندی از تحصیلات بعدی تا حدودی به اتفاقاتی که قبل از ورود آن‌ها به مدرسه رخ می‌دهد بستگی دارد. اصطلاح والدین به شخصیت اصلی والدین در زندگی کودک اشاره دارد. ممکن است به سرپرست کودک و یا حتی به تعداد کمی از افراد دلبسته اشاره داشته باشد که از نزدیک در وظایف والدین سهیم هستند. رفتار والدین متشکل از تنوع تقریباً بی‌نهایتی از اقدامات خاص است که در طول زمان و با رشد کودک آشکار می‌شوند، که مشارکت والدین نامیده می‌شود. این سه بعد به نظر می‌رسد که یادگیری کودک را تسهیل می‌کند و به روش‌های مفهومی متمایز و از نظر عملی مهمی که شرح داده می‌شود، رشد می‌کند. ابعاد مشارکت والدین عبارتند از:

(۱) گرمی و حساسیت

(۲) حمایت از استقلال در حال ظهور کودک

(۳) مشارکت فعال در یادگیری.

هر سه بعد بر مسیرهای رشد، از جمله ظرفیت‌های عصبی، تأثیر می‌گذارند که منجر به شایستگی اجتماعی-عاطفی، شناختی و ارتباطی می‌شود (ادورداز و همکاران، ۲۰۱۰: ۴۳۸).

رابطه والد فرزند می‌تواند بر روی دیگری تحصیلی اثراتی داشته باشد و در این بین برخی از متغیرها ممکن است بعنوان متغیر میانجی عمل کنند و روی این رابطه اثرگذار باشند. بنابراین این پروژه به دنبال پاسخگویی به این مسئله است که آیا ارتباط والد-کودک بر درگیری تحصیلی درس ریاضی با نقش میانجی خودکارآمدی تحصیلی و سازگاری تحصیلی در دانش آموزان پایه ششم ابتدایی اثر می‌گذارد؟

در فصل حاضر ابتدا بیان مسأله، سپس اهمیت و ضرورت پروژه، اهداف، فرضیه‌ها، تعاریف عملیاتی و مفهومی و ارائه می‌شود.

بیان مسأله

درگیری تحصیلی به میزان تلاش یا درگیری رفتاری اشاره دارد که دانش آموزان در فرآیند یادگیری انجام می‌دهد (فردریکس او همکاران، ۲۰۰۴). این یک حالت ذهنی مثبت و رضایت بخش است که با یادگیری همراه است که با قدرت، فداکاری و جذب مشخص می‌شود (شاوفلی^۲ و همکاران، ۲۰۰۲) و همچنین شاخص خوبی برای پیش بینی و ارزیابی کیفیت آموزش مدرسه و عملکرد تحصیلی دانش آموزان است (بولتون^۳ و همکاران، ۲۰۱۹؛ فردریکس و مک کولسکی^۴، ۲۰۱۲). درگیری تحصیلی ریاضی، درگیری تحصیلی در زمینه یادگیری درس ریاضی است. برای

^۱Fredricks

^۲Schaufeli

^۳Boulton

^۴Fredricks & McColskey

مدت طولانی، تعامل تحصیلی توسط مربیان مورد توجه قرار گرفته است. با این حال، تعداد کمی از مطالعات بر مشارکت آکادمیک در زمینه های خاص متمرکز شده اند. به عنوان مثال، بیشتر مطالعات داخلی در چین بر روی ریاضیات متمرکز شده است و مطالعات قبلی به اکتشاف درگیری تحصیلی انگلیسی دانش آموزان پرداخته است (گنگ و همکاران، ۲۰۲۳). ریاضی از جمله دروس اصلی و تاثیرگذار در عملکرد تحصیلی و آینده شغلی افراد است. به طور کلی عملکرد ضعیف دانش آموزان ایرانی در حوزه ریاضیات ریشه در عوامل و متغیرهای متعددی دارد که امر آموزش و یادگیری ریاضیات را با مشکل روبرو می سازد. بدیهی است که آموزش مناسب و پیشرفت تحصیلی در درس ریاضی، مستلزم شناسایی مشکلاتی است که بر سر را یادگیری دانش آموزان در این درس وجود دارد (ساکو و همکاران، ۱۳۹۳). بنابراین، چگونگی افزایش مشارکت دانش آموزان در یادگیری درس ریاضی موضوعی ضروری است که در آموزش موضوعی ریاضی نیاز به توجه دارد. با توجه به مدل خودفرایندهای پیشنهاد شده توسط اپلتون^۱ و همکاران (۲۰۰۸)، پیشینه های یادگیری افراد و سیستم خود بر مشارکت تحصیلی تأثیر می گذارد و نتایج تحصیلی متفاوتی را ایجاد می کند. در میان زمینه های یادگیری، ارتباط والدین و فرزند به طور خاص بر تعامل تحصیلی دانش آموزان تأثیر می گذارد.

ارتباط والد-کودک فرآیند تبادل اطلاعات، دیدگاه ها، عواطف و نگرش ها برای تقویت تماس عاطفی یا حل مشکلات است که بین والدین و فرزندان صورت می گیرد (گالوین^۲ و همکاران، ۲۰۰۴). مطالعات نشان داده اند که هم نحوه و هم محتوای ارتباط والدین با فرزند می تواند بر مشارکت یادگیری کودکان تأثیر بگذارد. به عنوان مثال، ارتباط حمایتی بین والدین و فرزندان

^۱Geng
^۲Appleton
^۳Galvin